

Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 23. april 2013

Offentligt referat fra Europaudvalgets møde den 4. april 2013

Til orientering vedlægges det offentlige referat for Europaudvalgets åbne møde den 4. april 2013.

Der udsendes to referater af Europaudvalgets møder. Det ene referat er offentligt og indeholder referat fra behandlingen af alle åbne punkter på Europaudvalgets dagsorden. Det andet referat er fortroligt, idet det både indeholder referat fra behandlingen af de lukkede og åbne punkter på dagsordenen. Såfremt der ingen lukkede punkter er på dagsordenen er det offentlige og det fortrolige referat identiske. Det fortrolige referat udsendes alene til partiernes EU-ordførere.

Det bemærkes, at det offentlige referat er et redigeret referat af Europaudvalgsmøderne og ikke en ordret gengivelse. Det bemærkes endvidere, at referatet udsendes af Europaudvalgets sekretariat uden forudgående godkendelse af Europaudvalget.

Med venlig hilsen

Louise Juul,
udvalgssekretær

OFFENTLIGT REFERAT
AF 27. EUROPAUDVALGSMØDE

Mødedato: Torsdag den 4. april 2013
Tidspunkt: Kl. 12:00 – 12.55
Sted: Vær. 1-133

Dagsorden

Den 23. april 2013

1. Samråd med ministeren for sundhed og forebyggelse vedr.
samrådsspørgsmål P om salg af snus i løs vægt
EUU alm. del (12) – samrådsspørgsmål P
KOM (2012) 0788 – bilag 5
SUU alm. del (06) – svar på spørgsmål 211
Udvalgsmødereferat:
EUU alm. del (12) – bilag 300 (side 927, senest behandlet i EUU
1/3-13) (fortroligt)

L 2. Eventuelt

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg
FO =Forhandlingsoplæg
FL =Forventet lukket behandling
L =Lukket behandling

OFFENTLIGT REFERAT

AF 27. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Torsdag d. 4. april 2013
Tidspunkt: Kl. 12.00
Sted: Vær. 1-133

Til stede fra Europaudvalget
og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget:

Eva Kjer Hansen (V) formand, Jens Joel (S), Flemming Møller Mortensen (S), Camilla Hersom (RV), Özlem Sara Cekic (SF), Per Clausen (EL), Erling Bonnesen (V), Lykke Friis (V), Jane Heitmann (V), Karsten Lauritzen (V), Sophie Løhde (V), Pia Adelsteen (DF), Merete Riisager (LA) og Lars Barfoed (KF).

Desuden deltog: Minister for sundhed og forebyggelse Astrid Krag.

Punkt 1. Samråd med ministeren for sundhed og forebyggelse vedr. samrådsspørgsmål P om salg af snus i løs vægt

EUU alm. del (12) – samrådsspørgsmål P
KOM (2012) 0788 – bilag 5
SUU alm. del (06) – svar på spørgsmål 211
Udvalgsmødereferat:
EUU alm. del (12) – bilag 300 (side 927, senest behandlet i EUU 1/3-13) (fortroligt)

Formanden bød ministeren for sundhed og forebyggelse velkommen og takkede hende for at stille op med kort varsel.

Samrådsspørgsmål P

Stillet af Eva Kjer Hansen (V).

"Ministeren bedes redegøre for, hvorfor regeringen ikke har forelagt sagen om salg af snus i løs vægt i Europaudvalget før fremsættelsen af L 189. Ministeren bedes i den forbindelse redegøre for, om regeringen har skiftet holdning til salg af snus i løs vægt i Danmark, jf. forhandlingsoplæg i Europaudvalget 8. november 1991 og 23. juni 2000 samt besvarelse af SUU spørgsmål 211 i 2006. Ministeren bedes også redegøre for, hvordan ministeren vil arbejde for de ønsker, som et flertal giver udtryk for i Folketingets udtalelse til Kommissionen af 4. marts 2013."

Eva Kjer Hansen uddybede sit samrådsspørgsmål: Hun ville gerne vide, hvorfor regeringen ikke havde forelagt Europaudvalget den holdningsændring, der kommer til udtryk i det lovforslag, der skulle førstebehandles i Folketinget senere samme dag. Tobaksområdet og diskussionen om salg af løs snus har været diskuteret i udvalget flere gange gennem årene, og det er længe siden, mandatet til

det nuværende direktiv blev givet. Udvalget har en løbende diskussion med regeringen om, at det er vigtigt, at regeringen gør udvalget opmærksom på, når vilkårene for et mandat ændrer sig. På dette område må man sige at holdningsskiftet har været på 180 grader. Fra at sige, at direktivet ingen lovgivningsmæssige konsekvenser har i Danmark, har regeringen nu fremsat et lovforslag, der skal ændre den danske lovgivning, foranlediget af en åbningsskrivelse fra Kommissionen til Danmark.

Eva Kjer Hansen ønskede også en mere præcis afklaring af regeringens holdning til salg af løs snus. Regeringen henviser til Kommissionens åbningsskrivelse, men hvad mener den selv? Ved tidligere forelæggelser for Europaudvalget har regeringens vurdering været, at der ikke sker nogen ændringer, og det vil sige, at det lovforslag, der skal til forhandling i dag, går imod de synspunkter, der har været i udvalget på baggrund af regeringens vurdering. Eva Kjer Hansen ville gerne vide, hvad der var sket, om man havde set på sagen igen og ændret sin juridiske vurdering, eller om skiftet skyldes Kommissionens henvendelse. Det mente hun var vigtigt for udvalget at få afklaret. I den begrundede udtalelse, der for nylig kom fra udvalget, ønskede et flertal, at salg af snus i løs vægt fortsat skal være lovligt.

Eva Kjer Hansen var også interesseret i, hvordan regeringen vil arbejde for flertallets ønske om en lovliggørelse af salg af løs snus i arbejdet med det nye tobaksvaredirektiv.

Sundhedsministeren: Jeg synes, det er meget nyttigt, at vi her i dag har lejlighed til at drøfte den verserende traktatkrænkelssag om snus, og at jeg i den forbindelse kan uddybe regeringens fortolkning af det gældende tobaksvaredirektiv. Det er regeringens opfattelse, at direktivet indeholder et forbud mod alle former for snus, det vil også sige den løse snus, som er tilladt i Danmark i dag. Jeg håber, vi kan nå til en fælles forståelse af behovet for at bringe de danske regler i overensstemmelse med det gældende direktiv og dermed undgå en sag mod Danmark ved EU-domstolen.

Jeg vil gerne starte med at redegøre for regeringens forståelse af EU-forbuddet mod snus, der er grundlaget for det fremsatte lovforslag, der skal førstebehandles i eftermiddag. Jeg vil også redegøre for, hvordan Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret om den verserende traktatkrænkelssag i overensstemmelse med gældende procedurer. Og afslutningsvist vil jeg redegøre for, hvordan regeringen vil arbejde for de danske interesser i forbindelse med forslaget til et nyt tobaksvaredirektiv.

Først vil jeg kort forklare EU-reglerne: Forbuddet mod tobak, der indtages oralt, blev oprindeligt indført i 1992 i forbindelse med en ændring af tobaksvaredirektivet fra 1989. Ved revisionen i 2001 blev der ikke ændret på indholdet af forbuddet. Det vil sige, at EU-forbuddet blev videreført uændret i det nu gældende direk-

tiv. Forbuddets rækkevidde afgrænses af to bestemmelser i det nugældende tobaksvaredirektiv:

For det første af artikel 8, der forbyder salg af oral tobak i EU. Sverige er ikke omfattet af forbuddet, fordi Sverige fik en undtagelse ved sin indtræden i EU.

For det andet af artikel 2, stk. 4, der definerer de varer, der forbydes i artikel 8. Der er tale om varer, der indtages oralt, og som helt eller delvis består af tobak i form af pulver eller fine partikler eller enhver kombination af disse former. Det fremgår også af definitionen, at der navnlig – men ikke udelukkende – er tale om varer i portionsbreve eller i en form, der minder om et levnedsmiddel. Endelig fremgår det af definitionen, at røgtobak og tyggetobak er undtaget fra forbuddet.

Fra dansk side har det helt tilbage fra forhandlingerne om direktivet fra 1992 været opfattelsen, at forbuddet mod tobak, der indtages oralt, ikke var møntet på traditionelle tobaksvarer. Det vil sige, at man ved implementeringen i dansk ret i 1992 og i 2002 har forstået det sådan, at løs snus var undtaget fra forbuddet, fordi løs snus i Danmark blev betragtet som en traditionel tobaksvarer.

Mit ministerium har gennemgået de akter, som ministeriet råder over, og som relaterer sig til direktivet fra 1992 og til det gældende direktiv. Gennemgangen viser, at baggrunden for den danske fortolkning af forbuddet mod snus skal findes i, at en præambelbetragtning til ændringsdirektivet i 1992 fremhæver, at forbuddet ikke omfatter traditionelle tobaksvarer. Denne præambelbetragtning er ikke gendansat i det gældende direktiv, men – som gennemgangen af sagens akter også viser – har det fra dansk side været opfattelsen, at forbuddet blev videreført uændret i 2001.

Det er Kommissionens opfattelse, at salg af alle former for snus, der er bestemt til oral indtagelse, er omfattet af forbuddet. Det er derfor Kommissionens opfattelse, at dansk lovgivning, der tillader salg af løs snus, er i strid med EU-reglerne. På den baggrund har Kommissionen med en åbningsskrivelse den 21. juni 2012 indledt en traktatkrænkelssag mod Danmark. Og Kommissionen har efterfølgende den 25. oktober 2012 sendt en begrundet udtalelse til os.

Kommissionen har i sine henvendelser til Danmark givet udtryk for, at den førnævnte præambelbetragtning om, at traditionelle tobaksvarer er undtaget fra forbuddet, kun retter sig mod tobaksvarer, der er bestemt til at ryges eller tygges. Og Kommissionen har oplyst Danmark om, at der ikke er flere undtagelser fra EU-forbuddet. Da snus hverken er bestemt til at ryges eller tygges, har løs snus efter Kommissionens opfattelse aldrig været omfattet af undtagelsen til forbuddet mod salg af tobak, der indtages oralt. Det vil med andre ord sige, at forbuddet mod enhver form for snus, der er bestemt til oral indtagelse, efter Kommissionens opfattelse strækker sig tilbage til direktivet fra 1992.

Den verserende traktatkrænkelssag og Kommissionens henvendelser har givet anledning til, at regeringen i dag ser på sagen i et nyt lys. Og som jeg tidligere har oplyst, har sagen været behandlet i Juridisk Specialudvalg, der vurderer, at den danske retstilstand på dette punkt er EU-stridig. I bund og grund handler sagen om, at vi fra dansk side har anlagt en forkert tolkning af EU-reglerne. Problemet består i, at vi fra dansk side har været af den opfattelse, at den omtalte præambelbetragtning i direktivet fra 1992 undtog alle former for traditionelle tobaksvarer fra forbuddet – også den danske løse snus. Men regeringen forstår nu reglerne i direktivet på den måde, at det udelukkende er traditionelle tobaksvarer i form af røgtobak og tyggetobak, der er undtaget fra EU-forbuddet mod oral tobak. Det vil sige, at præambelbetragtningen alene henviser til de undtagelser, som eksplicit er nævnt i definitionen i artikel 2, stk. 4.

Regeringen deler altså Kommissionens opfattelse af, at EU-forbuddet mod snus omfatter alle former for snus, der indtages oralt, uanset indpakning. Det vil også sige den løse snus, vi kender i Danmark. Det er selvfølgelig meget ærgerligt, at vi har fortolket direktivet forkert. Det skal jeg være den første til at sige. Men nu er der behov for, at vi ser fremad og finder en løsning, så vi undgår en sag ved EU-domstolen, som vi med al sandsynlighed vil tabe, fordi den danske retstilstand er i strid med tobaksvaredirektivet.

Jeg har stor forståelse for Europaudvalgets ønske om at blive orienteret om sagen, og jeg forstår, at det er en sag, der ligger udvalgets medlemmer meget på sinde. Og jeg beklager, at udvalget ikke mener, at I er blevet tilstrækkeligt orienteret i sagen og om regeringens overvejelser. Jeg er altid klar til at møde op i udvalget for at gennemgå sagens aspekter, og jeg er også altid villig til at svare på de spørgsmål, udvalget måtte have.

For god ordens skyld vil jeg gerne oplyse, at Europaudvalget er blevet orienteret om sagen i overensstemmelse med beretningen fra Folketingets Europaudvalg om sager ved EU-domstolen afgivet den 30. april 2009. Europaudvalget har altså i overensstemmelse med de aftalte procedurer fået tilsendt notater om Kommissionens åbningsskrivelse fra juni 2012 og om Kommissionens begrundede udtalelse fra oktober 2012. Europaudvalget er også i overensstemmelse med proceduren i fortrolighed blevet orienteret om regeringens svar på både åbningsskrivelsen og den begrundede udtalelse. Men som sagt har jeg stor forståelse for, at den aktuelle traktatkrænkelssag om snus er en sag, som udvalget ønsker at følge særlig tæt. Det vil jeg naturligvis holde mig for øje – også fremadrettet.

I tilknytning til orienteringen af Folketingets Europaudvalg kan jeg oplyse, at jeg i efteråret 2012 har haft kontakt til sundhedsordførerne fra Enhedslisten, Venstre og Det Konservative Folkeparti for at orientere om problemstillingen og understrege nødvendigheden af, at regeringen i dette folketingsår fremsætter et lovforslag om forbud mod salg af løs snus i Danmark. Jeg kan også oplyse, at europa-

ministeren har haft kontakt til EU-ordførerne fra Venstre og Det Konservative Folkeparti om sagen.

Når det gælder den igangværende revision af tobaksvaredirektivet og de danske synspunkter, vil jeg – i overensstemmelse med den danske EU-beslutningsprocedure – forelægge sagen for Folketingets Europaudvalg, inden Danmark binder sig til en holdning i EU. Jeg forventer, at forelæggelsen vil ske i løbet af foråret. Når der foreligger et dansk forhandlingsmandat, vil regeringen selvsagt arbejde loyalt for de danske synspunkter.

Jeg er naturligvis opmærksom på, at der er tale om et forslag, der tiltrækker sig stor politisk opmærksomhed, og som optager Europaudvalget. Jeg er også opmærksom på, at Folketinget den 4. marts 2012 har afgivet en begrundet udtalelse til Kommissionen, hvor et flertal har tilkendegivet, at de ikke kan støtte et forbud mod markedsføring af snus, uanset indpakning.

Afslutningsvis vil jeg gerne benytte denne lejlighed til at opfordre til, at vi i fællesskab ser fremad og sammen påtager os den opgave at sikre, at Danmark loyalt opfylder de forpligtelser, som vi har påtaget os i EU. Hvad Danmark fremadrettet skal mene og arbejde for med hensyn til de fremtidige regler om snus, vil vi have mulighed for at drøfte, når jeg her i foråret forelægger sagen for udvalget.

Eva Kjer Hansen takkede ministeren for besvarelsen og for anerkendelsen af, at udvalget ikke følte sig ordentligt orienteret. Hun mente som formand, det ville have været naturligt ikke blot at oversende Kommissionens åbningsskrivelse, men at orientere udvalget mundtligt, da man løbende følger op på mandaterne. Det gjaldt især, når der var tale om en kovending, som ministeren havde kaldt det, hvor regeringen er gået fra en vurdering til den stik modsatte. Det kunne nødvendigvis være en drøftelse af reglerne for mandatgivning.

Sundhedsministeren havde gjort klart, at regeringens ændrede kurs ikke er på eget initiativ, men resultatet af Kommissionens åbningsskrivelse, der – efter 20 år – gør opmærksom på, at Danmark ikke følger reglerne. Den vurdering er man fra dansk side enig i, men hvad betyder det for fremtidige vurderinger af konsekvenser af direktiver i Danmark? Hvad gør man nu ved de vurderinger, der er lavet under skiftende regeringer? Og hvordan kan man tage sådan fejl?

Afslutningsvis spurgte Eva Kjer Hansen, om ministeren var glad for at forbyde salg af løs snus.

Sundhedsministeren sagde, at hun med glæde ville være mødt op til en mundtlig orientering i forlængelse af de skriftlige orienteringer til udvalget, hvis hun var blevet bedt om det. Hun havde fulgt proceduren i Europaudvalgets beretning om sager ved EU-Domstolen afgivet den 30. april 2009, og alt, hvad udvalget derudover måtte ønske, ville regeringen gladelig stille op til. Regeringen havde noteret

sig den særlige interesse for sagen, og fremadrettet vil man tage højde for, at udvalget ønsker at blive inddraget ud over de vedtagne bestemmelser.

Sundhedsministeren bekræftede, at regeringens revurdering skyldtes, at Kommissionen var blevet opmærksom på traktatkrænkelsen. Hun gentog, at det var dybt beklageligt, og at sagen ikke vil danne præcedens, men måtte betegnes som et isoleret tilfælde. Hun understregede, at man holder fast i de afgivne mandater og i de tiltag, der er implementeret.

På spørgsmålet om, hvorvidt hun var glad for forbuddet, svarede ministeren, at hun var ærgerlig over at risikere en sag ved EU-Domstolen og over fejlfortolkningen fra 1992. Men EU's regler er bindende, uanset om man selv har arbejdet for dem eller ej. Danmark skal altid søge at implementere direktiver så korrekt som muligt.

Erling Bonnesen havde et spørgsmål om skråtobak, der befandt sig i udkanten af samrådsspørgsmålet: Han undrede sig over, at man forbyder de aromaer, der er godkendt som fødevarer, og bad ministeren se på sagen.

Formanden henstillede Erling Bonnesen til at holde sig til samrådsspørgsmålet.

Per Clausen spurgte, om det daværende Europaudvalg i 1992 havde givet mandat til et direktiv, der ikke forbød salg af løs snus.

Sagen var vanskelig, fordi man i Europaudvalget altid spørger til konsekvenserne af de mandater, man giver, og fordi man ikke altid får læst alt. Han undrede sig over, hvordan det kunne ske, og at der skulle gå 20 år, før Kommissionen opdagede, at den danske lovgivning på området var traktatstridig. Findes der ikke en forældelsesfrist inden for EU-retten?

Sundhedsministeren svarede, at Folketingets Markedsudvalg i 1992 var af den overbevisning, at salg af løs snus faldt ind under undtagelsen for traditionelle tobaksvarer. Man var dengang ikke opmærksom på den meget klare definition på traditionelle tobaksvarer, der ikke omfatter tobak til oral indtagelse.

Rent intuitivt kunne man som Per Clausen mene, at der burde være en forældelsesfrist, men juridisk ville det hverken holde i byretten eller ved EU-Domstolen.

Sundhedsministeren var ikke klar over, hvorfor Kommissionen først havde opdaget uoverensstemmelsen nu.

Pia Adelsteen syntes som Per Clausen, at det var en principiel sag. Det giver ikke ligefrem et EU-skeptisk parti som Dansk Folkeparti mere lyst til at afgive mandater, når konsekvenserne viser sig at være anderledes, end man først har fået at vide.

Hun fandt det underligt, at ministeriet lægger sig fladt ned og ikke tager sagen ved EU-Domstolen – også selv om man risikerer at tabe den. Der må være vurderinger fra ministeriets jurister, der modsiger Kommissionens vurdering. Pia Adelsteen mente, at sagen skulle tages, fordi der forhandles om et nyt tobaksdirektiv, og fordi der forelægges en begrundet udtalelse til Kommissionen, hvor et flertal i Folketinget går ind for, at salg af løs snus skal være lovligt.

Sundhedsministeren understregede over for Pia Adelsteen, at Danmark som EU-medlem skal følge reglerne, også når de ikke er, som man ønsker. Hun var enig med alle i, at fejlforklaringen var ærgerlig, men Juridisk Specialudvalg giver Kommissionen ret i dens vurdering.

En EU-retssag vil regeringen ikke forholde sig til, før den bliver aktuel. Regeringen har fremlagt et lovforslag, der kan bringe Danmark i overensstemmelse med EU-retlige forpligtelser, så man undgår en sag, man med al sandsynlighed vil tabe.

Sofie Løhde påpegede som sundhedsordfører for Venstre, at den dialog med ordførerne om lovforslaget, sundhedsministeren henviste til, i Venstres tilfælde bestod af en enkelt mail med spørgsmålet om, hvorvidt partiet støtter et forbud mod salg af løs snus. Her havde hun bare svaret "nej". Det syntes hun var sigende for denne proces, hvor regeringen ikke har orienteret Europaudvalget om, at man har ændret sin tolkning, selv om der rent faktisk aldrig er givet mandat til et forbud mod salg af løs snus.

Sofie Løhde spurgte, hvordan man er kommet frem til den nye forståelse; fakta har jo ligget på bordet under skiftende regeringer. Hun mente, det lugtede af, at regeringen har valgt at lægge sig fladt ned for Kommissionen.

Hun henviste til præambel nr. 17 til tobaksdirektivet fra 1992, hvoraf det fremgår, at forbuddet ikke omfatter traditionelle tobaksvarer, der indtages oralt, og som fortsat er undergivet de bestemmelser i direktivet fra 1989, som ændret ved nærværende direktiv, der gælder for røgfri tobaksvarer. Hun bad på den baggrund ministeren bekræfte, at det dengang ville have krævet en specifik forhandling og et mandat fra Folketinget.

Ministeren havde i sit svar på spørgsmål nr. 902, 39 oplyst, at salg af løs snus ikke har været et tema under forhandlingerne i Rådet. I det næste svar oplyste hun, at man i sin tid havde den opfattelse, at direktivet ikke ville betyde noget for salget af løs snus. Sofie Løhde fandt det mystisk, at man nu mener, der er hjemmel til et forbud.

Sundhedsministeren gav Sofie Løhde ret i, at dialogen med sundhedsordførerne i nogle tilfælde havde bestået af en mail – i andre tilfælde havde den fundet

sted på møder. Hun ville som sagt meget gerne have mødtes med alle ordførerne og have orienteret udvalget mundtligt, hvis hun var blevet bedt om det.

Hun gentog, at hun havde noteret sig, at udvalgets interesse for sagen går ud over de regler og bestemmelser, udvalget har vedtaget for, hvordan man vil inddrages.

Regeringen prøver ikke at presse en politisk dagsorden igennem, sagde ministeren, men ønsker at leve op til de forpligtelser, man har som EU-land. Regeringen har altså ikke ændret holdning til salg af løs snus, og regeringen har troet, at traditionelle tobaksvarer bredt forstået var undtaget fra direktivet. I forbindelse med forhandlingerne om det gældende direktiv fra 2001 blev reglerne videreført uændrede, da man ikke var opmærksom på, at forbuddet også gjaldt løs snus.

Sundhedsministeren vidste ikke, hvorfor Kommissionen var gået ind i sagen på dette tidspunkt, men oplyste, at den slags ofte sker på baggrund af klager fra borgere eller virksomheder. Nogen var måske blevet opmærksom på uoverensstemmelsen under det danske EU-formandskab. Den danske fortolkning er aldrig blevet drøftet med Kommissionen, som derfor ikke tidligere har haft anledning til at vurdere den.

Hun svarede, at man må erkende, at man har taget fejl i den juridiske vurdering: Det gældende direktiv indeholder et forbud mod salg af løs snus.

Eva Kjer Hansen understregede med henvisning til den omtalte dialog mellem ministeren og ordførerne, at mandatet ikke gives af ordførerne, men af udvalget. Det væsentlige er derfor, hvilke bilag der tilkommer udvalget i fortrolig eller offentlig form. Hun bad om at få korrespondancen med ordførerne oversendt.

Lykke Friis mente, alle var enige om, at det hverken var det danske EU-medlemskabs eller Europaudvalgets "finest hour"; 20 års vildfarelse er ikke noget at være stolt af.

Ministeren havde sagt, at man ville holde fast i de afgivne mandater, men det afgivne mandat i sagen var jo givet i troen på, at direktivet ikke ville påvirke salget af løs snus. På den måde er situationen fundamentalt ny, og Venstres holdning er, at sagen må prøves ved Domstolen, da den er meget principiel.

Lykke Friis bad ministeren bekræfte, at Venstre og Konservative gav mandat til ændringerne af tobaksdirektivet i juni 2001, som hun havde forstået det på den dialog, europaministeren havde haft med ordførerne.

Derudover spurgte Lykke Friis, hvordan det skulle forstås, at sundhedsministeren havde noteret sig Folketingets holdning til forbuddet, som fremgår af Europaud-

valgets nærhedsudtalelse. Betyder det, at man vil arbejde for at lovliggøre salg af løs snus via det nye tobaksdirektiv?

Sundhedsministeren gav formanden ret i, at der er forskel på at være i kontakt med ordførerne og at orientere og indhente mandat fra udvalget. Dialogen havde drejet sig om lovforslaget, L 189, og ikke om forslaget til det nye tobaksvaredirektiv.

Sundhedsministeren meddelte Lykke Friis, at Venstre og De Konservative ikke havde støttet mandatet i 2001.

Hun gentog, at regeringens juridiske eksperter havde gransket sagen, ændret mening og tilsluttet sig Kommissionens fortolkning. Derfor vil man ikke prøve sagen ved EU-Domstolen. Regeringen forsøger i stedet med sit lovforslag at undgå en sag, som man med al sandsynlighed vil tabe.

Sundhedsministeren understregede, at hun senere på foråret vil forelægge et forhandlingsoplæg til tobaksdirektivet for udvalget, og at det selvfølgelig er afgørende, om udvalget ytrer sig for eller imod.

Lykke Friis henviste til et brev fra europaministeren, hvori der står, at Venstre gav mandat i juni 2001. Hun vidste ikke, om hun skulle kalde det en vildfarelse eller en vildledning. Mente ministeren, at europaministeren havde taget fejl?

Sundhedsministeren henviste til det relevante referat fra europaudvalgsmødet i 2001, hvoraf det fremgår, at Venstres Charlotte Antonsen ikke kunne give mandat til vedtagelse af forslaget.

Formanden bad sundhedsministeren om at oversende sine korrespondancer, så alle diskuterede oplysninger i sagen var tilgængelige for udvalget.

Sundhedsministeren forklarede, at dialogen bestod af kaffesamtaler, der i sagens natur ikke kan oversendes, og af mails om regeringens lovforslag, som udvalget godt kunne få oversendt, men som ikke var så relevante for den konkrete sag.

NOT

Formanden fandt det relevant, hvis nogle ordførere har siddet med oplysninger, der ikke stemmer overens med de faktuelle forhold.

Lars Barfoed mindede om, at De Konservative er meget positive over for EU og enige i, at man skal overholde EU-reglerne. Han mente dog også, at man må tage den EU-retlige diskussion ved EU-Domstolen, hvis man er uenig i en fortolkning.

I modsætning til regeringen var Lars Barfoed overbevist om, at salg af løs snus er i overensstemmelse med EU-retten. Han kunne ikke se nogen overbevisende argumenter imod den præambelbetragtning, som hævder, at løs snus er undtaget. Der er desuden en tyve år lang praksis for – og hævdvunden ret til – at sælge løs snus i Danmark. Det har Kommissionen stiltiende accepteret, og dermed mente Lars Barfoed, at Danmark har en hævdvunden ret til den nuværende praksis.

Regeringen tilsidesætter efter Lars Barfoeds mening Danmarks interesser, når den lægger sig fladt ned over for Kommissionen på trods af Folketingets flertal mod forbuddet. Det vil svække Danmarks position i en retssag, at man på forhånd har erklæret sig enig med modparten. Juridisk, politisk og taktisk mente han at regeringen har grebet sagen talentløst an.

Lars Barfoed spurgte, om regeringen ikke var af den holdning, at tyve års praksis vil spille en rolle i en eventuel retssag, og om den vil arbejde for flertallets ønske om, at salg af løs snus skal være tilladt.

Sundhedsministeren svarede, at regeringen selvfølgelig vil arbejde loyalt ud fra det mandat, der skal afgives senere på foråret.

Hun gentog, at det endnu ikke var aktuelt at forholde sig til en traktatkrænkelssag, og at hun håbede, det ikke ville blive det.

Hun understregede, at regeringen er enig i Kommissionens vurdering af den hidtidige danske tolkning som værende forkert. I sin besvarelse på samrådsspørgsmålet havde hun forsøgt at redegøre for, hvorfor man har ændret mening. Hun tilbød at oversende sin besvarelse og ville gerne stille de juridiske redegørelser, der var behov for, til rådighed.

Sundhedsministeren sagde i sin videre besvarelse, at hun – uden dog at være jurist – mente, at hævdvunden ret forudsætter, at den anden part har kendt til den pågældende praksis. Kommissionen var først for nylig blevet opmærksom på den danske praksis med at tillade salg af løs snus, som man ikke fra dansk side har informeret Kommissionen om. Derfor kunne man ikke tale om hævdvunden ret i juridisk forstand.

Eva Kjer Hansen pointerede over for sundhedsministeren, at anden del af Lars Barfoeds spørgsmål, altså hvorvidt regeringen vil arbejde for den vedtagelse, der blev besluttet den 27. februar, var en del af dagens samrådsspørgsmål. Her beder man ministeren redegøre for, hvordan regeringen vil arbejde for flertallets ønsker, som de fremgår af Folketingets udtalelse til Kommissionen af 4. marts 2013.

Lars Barfoed indvendte, at Kommissionen har til opgave at følge med i medlemslandenes implementering af EU-reglerne. Derfor måtte han gå ud fra, at Kommissionen var fuldt vidende, og at Danmark dermed har en hævdvunden ret.

Det undrede ham, at regeringen ikke ville forholde sig til en eventuel retssag ved EU-Domstolen, fordi den endnu ikke var sikker på at få sit lovforslag om implementering af direktivet vedtaget. Når regeringen ved, at man kan ende med en sag mod Kommissionen, burde det indgå i dens samlede vurdering af sagen.

Han gentog, at regeringen i sin accept af Kommissionens vurdering tilsidesætter danske interesser, og stillede sig uforstående over for det manglende svar på, om ministeren ville følge flertallets indstilling og arbejde aktivt for at få ændret direktivet, så salg af løs snus lovliggøres.

I forlængelse heraf spurgte han, om regeringen grundlæggende mener, at salg af løs snus bør være lovligt eller ej.

Sundhedsministeren svarede, at diskussionen om hævdvunden ret kunne blive lang, juridisk og teknisk. Selv om Kommissionen har fulgt med i dansk lovgivning, er den danske fortolkning af reglerne ikke så tydelig i lovteksterne. Man kan mene, det er udygtigt af Kommissionen, at den ikke har opdaget det, men det, regeringen må forholde sig til, er, at Danmark står foran en traktatkrænkelssag.

Sundhedsministeren forklarede, at hun ikke arbejdede for noget bestemt, da forhandlingerne befinder sig i en tidlig fase, hvor man stiller opklarende spørgsmål til det meget omfattende direktiv. Når hun får et mandat, vil hun selvfølgelig arbejde for det.

Formanden mindede sundhedsministeren om, at det var op til hende selv, hvornår hun ville hente mandat. Der er en praksis for tidlig forelæggelse i Europaudvalget, ligesom udvalget forventer at blive løbende orienteret om forhandlingernes udvikling.

Som formand for Europaudvalget fandt hun det specielt interessant, at ministeren ikke arbejder aktivt for noget, set i lyset af at udvalget den 4. marts sendte en begrundet udtalelse til Kommissionen om det nye tobaksvaredirektiv. I forhold til den igangværende drøftelse med regeringen om samarbejdet i Europaudvalget syntes hun, det var nogle bemærkelsesværdige bemærkninger, ministeren kom med.

Merete Riisager tilsluttede sig formandens og Lars Barfoeds indlæg. Hun syntes, det stod mere og mere klart, hvorfor der var opstået mistillid til, at regeringen vil følge flertallets ønske. Et flertal i Europaudvalget har sendt tobaksvaredirektivet tilbage til Kommissionen. Når ministeren både siger, at regeringen giver Kommissionen ret, og at den ikke arbejder for noget, alt imens direktivet drøftes, hænger

det efter Merete Riisagers mening ikke sammen. Hun mente, det ville være oplagt for ministeren hurtigst muligt at indhente mandat.

Merete Riisager ville gerne have afklaret, om regeringen ønsker at fremme en antitobaksdagsorden på EU-niveau, eller om ministeren mener, at den danske befolkning bør kunne vælge de tobaksprodukter, den ønsker.

Sundhedsministeren informerede om, at hun ville forelægge et forhandlingsoplæg så tidligt som muligt, men at forhandlingerne i Bruxelles var i så tidlig en fase, at det var svært at vurdere, hvilken retning drøftelserne af forslagets enkelte elementer bevægede sig i.

Hun mindede Merete Riisager om, at diskussionen drejede sig om to forskellige ting: for det første en mulig traktatkrænkelssag på baggrund af det gældende tobaksvaredirektiv, hvor hun som minister var forpligtet til at sørge for, at Danmark lever op til sine EU-retlige forpligtelser; for det andet forhandlingerne om det nye tobaksvaredirektiv, som stadig var inde i en afklaringsfase. Regeringen har derfor ikke fastlagt sin holdning til sidstnævnte spørgsmål endnu.

Merete Riisager gentog det spørgsmål, der gik på, om regeringen ønsker at bruge EU-samarbejdet til at begrænse udbuddet af tobaksvarer.

Sundhedsministeren gentog, at regeringen endnu ikke har lagt sig fast på forhandlingernes enkeltelementer, heller ikke det, der drejer sig om de smagsstoffer, som Erling Bonnesen spurgte til. Som reaktion på de nævnte tillidsproblemer forsikrede hun, at Danmark endnu ikke har bundet sig til bestemte holdninger i Rådet. Det er velkendt, at et direktiv har en forberedende fase, hvorefter man indhenter mandat hos udvalget.

Sundhedsministeren gentog, at traktatkrænkelssagen og Kommissionens forslag til et nyt tobaksvaredirektiv er to forskellige diskussioner.

Karsten Lauritzen kaldte sagen principiel, fordi Folketinget aldrig har givet mandat til at indføre et forbud, men er blevet holdt i uvidenhed om rækkevidden af de afgivne mandater. På den baggrund mente han, at ministeren skylder at tage kampen op med Kommissionen.

Han spurgte, om ministeren i sin korrespondance med Kommissionen havde gjort opmærksom på den danske retstilstand og på, at der aldrig reelt er givet mandat til et forbud, fordi man har haft en anden fortolkning af direktivet.

Karsten Lauritzen bad om at få oversendt korrespondancen mellem regeringen og Kommissionen til udvalget. Ifølge den nuværende offentlighedslov kan man få aktindsigt i ministerens korrespondance med ordførerne, og derfor ville den også kunne oversendes til udvalget under fuld offentlighed.

Han spurgte derudover, om regeringen ville tage kampen op mod forbuddet mod løs snus, hvis der ikke blev flertal for dens lovforslag.

Sundhedsministeren beklagede igen ministeriets fejlforklaring og gentog, at Danmark er forpligtet af direktivet.

Europaudvalget havde i overensstemmelse med den gældende procedure allerede fået en kopi af korrespondancen mellem regeringen og Kommissionen. Sundhedsministeren tilbød at genfremsende den og at fremsende den mailkorrespondance, hun har haft om lovforslaget. Hun mindede om, at der er forskel på traktatkrænkelsessagen og det fremadrettede arbejde med tobaksvaredirektivet, og gjorde klart, at politiske drøftelser, hvoraf en del havde været mundtlige, ingen formel status havde i denne sammenhæng.

Sofie Løhde fandt det mærkværdigt, at sundhedsministeren havde sagt, at Venstre ikke var en del af flertallet for tobaksvaredirektivet fra juni 2001, når der i en notits fra Udenrigsministeriet oplyses, at det er "de sædvanlige jupartier", der står bag vedtagelsen af direktivet. Det var især mærkeligt, fordi det havde været regeringens hovedbegrundelse for, at Venstre skulle hjælpe dens lovforslag igennem, at man som mandatgiver havde et særligt ansvar. Sofie Løhde spurgte, hvem af ministrene, der havde taget fejl.

Sundhedsministeren sagde, at der var en fejl i europaministerens brev, som man må drøfte med ham. Hun bekræftede, at hun ville oversende korrespondancen mellem ordførerne og hende selv.

Eva Kjer Hansen ville gerne have indsigt i dialogen mellem ministeren og henholdsvis EU- og sundhedsordførerne. Hun mente, at udvalget bør drøfte konsekvenserne af, at to ministre giver forskellige oplysninger, med regeringen. Hun bad ministeren gøre det klart, om hun indvilligede i et nyt samråd med europaministeren. Hvis sundhedsministeren ikke kunne give tilsagn på europaministerens vegne, måtte udvalget tage dialogen med ham.

Sundhedsministeren præciserede over for Lykke Friis og Sofie Løhde, at der var en fejl i europaministerens brev; Venstre og De Konservative afgav ikke mandat i 2001. Hun understregede, at salg af snus i løs vægt ikke havde været et tema dengang, fordi alle mente, at den danske fortolkning var gyldig.

Sundhedsministeren henviste formanden til europaministeren i spørgsmålet om et nyt samråd.

Sofie Løhde spurgte, om udvalget havde modtaget andre fejlagtige oplysninger. Hun gentog, at fejlen var central, fordi man havde begrundet sine argumenter for

at stemme for lovforslaget med, at Venstre var et af de mandatgivende "sædvanlige jupartier".

Hun tilsluttede sig Eva Kjer Hansens ønske om et dobbelt samråd med sundhedsministeren og europaministeren, så man kunne få en evt. misforståelse afklaret og finde ud af, præcis hvad der har ændret sig i den danske tolkning af det gældende direktiv.

Sundhedsministeren bekræftede, at udvalget kunne få oversendt en juridisk gennemgang, og at hun gerne stillede op til et nyt samråd, men tilføjede, at hun ikke på stående fod kunne forklare sagen tydeligere eller mere juridisk tæt.

Sagen har mange år på bagen, og ministeren ønskede på ingen måde at vildlede nogen. Hun ville gerne møde op igen eller svare på skriftlige spørgsmål, hvis nogen ønskede et svar med større juridisk tyngde, end hun kunne præstere mundtligt.

Eva Kjer Hansen takkede for tilsagnet om at møde op igen, og gik ud fra, at Sofie Løhde ville følge op på et eventuelt samråd med de to ministre.

Jane Heitmann mente, at samrådet rejste flere spørgsmål, end det besvarede, og bad ministeren forklare, hvad der havde ændret sig, siden man nu forstod situationen anderledes.

Hun spurgte, om ministerens tilsagn om at ville arbejde loyalt for flertallets beslutning, betød, at hun ville trække lovforslaget L 189 tilbage, hvis det faldt.

Sundhedsministeren understregede, at L 189 handler om at bringe dansk lovgivning i overensstemmelse med de EU-retlige forpligtelser. Hun gjorde opmærksom på, at hendes besvarelse netop gennemgik, hvilke brister man var blevet opmærksom på i den juridiske fortolkning. Hun tilbød at oversende den til udvalget.

Eva Kjer Hansen gentog sit indledende spørgsmål: Ønskede ministeren et forbud mod salg af løs snus i Danmark? Indtil videre havde sundhedsministeren anlagt et teknisk synspunkt og beklaget, at man risikerede en sag ved Domstolen, men det var sundhedsministerens grundlæggende politiske holdning, hun spurgte til.

Sundhedsministeren afviste, at regeringens lovforslag skulle være en smart måde at smugle et forbud ind ad bagdøren. Det handler om at leve op til EU-retlige forpligtelser. Hvordan regeringen vil stille sig til det kommende tobaksvaredirektiv, ved den ikke endnu. Men som sundhedsminister var hun opmærksom på, at snus – som så meget andet – er kræftfremkaldende.

Lykke Friis påpegede, at når et flertal i Sundheds- og Europaudvalgets nærhedsudtalelse mener, man skal kunne sælge løs snus i Danmark, og regeringen ikke vil støtte udtalelsen, var det vel udtryk for en holdning. Hun tilføjede, at hvis regeringen vil påvirke forhandlingerne, skal den sætte ind tidligt. Hun opfordrede regeringen til at stramme op og få mandatet hurtigst muligt.

Sundhedsministeren takkede for opfordringen til at stramme op; det er altid sundt. Hun gentog, at regeringen ville holde sig til procedureerne, og at man i øjeblikket stiller opklarende spørgsmål. Hun ville komme med et forhandlingsoplæg så hurtigt som muligt, men først ville hun lave et ordentligt forarbejde – også for at undgå nye vildfarelser.

Pia Adelsteen spurgte i spøg, om man i forvirringen over hvilke partier, der havde givet mandat, var kommet til at regne Dansk Folkeparti som et japarti.

Hun syntes, at samrådet mindede om det samråd, udvalget havde haft med ligestillingsministeren om kønskvoteforslaget: Regeringen vil ikke tage stilling til et forslag, fordi det er for ufærdigt og for kompliceret. Ikke desto mindre har man i dette tilfælde bedt Sundhedsudvalget komme med en udtalelse, dvs. at Sundhedsudvalget altså godt kunne tage stilling, mens ministeren ikke kunne. Hun mente, at ministeren burde arbejde for, hvad et flertal i henhold til Sundhedsudvalgets udtalelse ønsker.

Pia Adelsteen opfordrede derudover ministeren til at bede Kommissionen passe sit arbejde og holde øje med, om direktiverne implementeres korrekt.

Sundhedsministeren gentog, at der er forskel på nærhedsudtalelse og mandat-afgivning og på traktatkrænkelssagen og det nye tobaksvaredirektiv.

Hun kunne ikke på stående fod udtale sig om, hvilket mandat Dansk Folkeparti gav i 2001.

Hun pointerede, at det ikke var hende, der havde bedt Sundhedsudvalget om en udtalelse i forlængelse af nærhedsvurderingen; hun gør alt hvad hun kan for at holde sig til de vedtagne procedurer og arbejdsgange.

Formanden takkede sundhedsministeren for samrådet.

Mødet slut 13.25